

Az erdei szalonka a vadászirodalmat gyakran foglalkoztató fajok egyike, vándorlásának körülményeivel azonban ismeretanyag alig foglalkozik. Jobbára csak a tartósabb pihenőhelyeken reggel-este húzó, fölvert, táplálkozó és itt-ott fészkelésre is visszamaradt példányokat tárgyal, mert az utazókat nehéz megfigyelni. A magam néhány esetét ezért ismertetem.

Tudott, hogy a világítótornyok és nagyvárosok fényei az éjjel is vonuló madarak viselkedését megzavarhatják, s azok bűvköréből nehezen tudnak szabadulni. A fővárosunk belterületéről megkerült néhány szalonka is bizonyára a fények miatt tévedt oda.

1960 márciusában dr. Pátkai Imre figyelt meg napközben egy

felé szalonkázni. Az Árpád híd közepén elakadt a kocsisor. Akkor láttam a Margitszigetről Szentendre felé szárnyalni egy szalonkát, úgy négy óra tájban. Hozzánk éjjel érkeztetett. A szigeten szállt le, és onnan pihenten, nappali világosságban indult tovább.

E felsorolt adatok bizonyítják, hogy tavasszal az erdei szalonka vonulában Budapest fölé is elvetődhet.

Érdekes találkozásaim adódtak vándorlás közben látott szalonkával is.

1942 szeptemberében bőgő bika után jártam a máramarosi Szi-nyák-hegységet. Az egyik nap pisztrángos pataknál táboroztunk. Két ruszin kísérőm ősi természetességgel gondoskodott ott a va-

gasan, sebesen sodródni, majd kis időközökben további három egyesével követte. Röptük magassága és az útirányuk végig egyezett. Később értesültem arról, hogy aznapi leányfalui vadászok is láttak három-négyet, hasonló körülmények között. Másnapról pedig Tahiban véget ért a szalonkahúzás az akkori vadászidényben.

1976. november 20-án, Tunéziában, a karthágói romok között gyönyörködtem az akkor és ott éjjel-nappal szüntelen madárvonulásban. Nagy volt a forgalom, hisz alig kétszáz kilométernyire esett csak onnét Szicília. A madár meg tudta, hogy erre vezet az egyik leg-rövidebb út a tenger fölött.

Bóklásztatás közben pillantottam meg késő délután egy gub-

Szalonkáink vándorúton

alacsonyán cikázó szalonkát a budai Garas utcában. 1964. március 18-án a Madártani Intézet közelében, ugyancsak a Garas utcában fogtak egy kimerült példányt. Gyűrűt kapott, de csak másnap tudott továbbrepülni. 1970. április elsején egy betegnek látszó madarat találtak a Kodály köröndön. Az is a Madártani Intézetbe került, ahol néhány óra múltával elpusztult. Dátum nélküli közlés bizonyított újabb városi előfordulást, amikor dr. Szijj József kutyája vert fel egy madarat a Fővárosi Állatkertben.

1990. március 21-én délutáni csúcsforgalomban autóztam Tah

csoránkról. Néhány jókora, lapos kővel elterelték a vízfolyást, hogy azután kézzel szedjék össze a leapadt mederszakaszon rekedt halat. Ahogy pedig másnap délben azért mentünk vissza, hogy az eredeti állapotot helyreállítsuk, mintegy tíz-tizenkét szalonkára lel-tünk, az iszapot fúrogatva táplálkoztak ott. Bizonyára vonultukban rövid pihenőt tartó csapat volt, és környezetük háborítatlansága magyarázta nappali táplálkozásukat.

1986. november 13-án Törde-micen, a Badacsonyi lábánál magaslesről vártam vaddisznókat. Fiatalos akácerdő szélén, ragyogó holdfényben, nyolc óra tíz perckor

surrant felém vagy húszpéldányos szalonkacsapat. Szabályos félkör-alakzatban, majdhogy sűrűlva az akácok koronáját. Percek múlva másik tizenhárom követte őket, ugyancsak félkörös rendezettségben, végül egy magános zárta a sort. Mindannyian délnyugatnak húztak. (Ezt a megfigyelést a *Nimród* 1987. májusi száma is közölte.)

2003. március 30-án, Tah-i-Házvasvölgyben már jóval a húzás előtt a leshelyen voltam az erdőt élvezni. Napok óta folyvást melegedett az idő. A nap épphogy a láthatárra süllyedt, amikor Leányfalu felől nyílegyenesen északnak egy magános szalonkát láttam nagyon ma-

basztó szalonkát, ritkás tevekóro takarásában. Nagy óvatoskodva próbáltam közelebb kerülni. Túrte. Végül kézbe vettem! Percnyi simogatás után röppent el a tenyeremből. Bizonyára tenger fölötti utazásából érkezett, kimerült vándor volt. Vajon honnét indulhatott? A térképen mért kétszáz kilométernyi tengerszakasz, az biztos. De vajon éppen a partszélről indult a hosszú csűrű, vagy beljebb a szárazföldről?

Kedves, szép szalonkamadarunk, de sokat lehetne rólad emlékezni...!

Dr. Sterbetz István